

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa G. Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki o zmianę taryfy dla ciepła, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 stycznia 2014 r., na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2012 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda G. Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 r., w sprawie z powództwa G. Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w G. (powód) przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes Urzędu) o zmianę taryfy dla ciepła, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 marca 2012 r., w ten sposób, że oddalił odwołanie powoda od decyzji Prezesa Urzędu z 20 sierpnia 2009 r. Decyzją

tą Prezes Urzędu odmówił zmiany decyzji z 12 marca 2009 r. w zakresie wysokości stawek za usługi przesyłowe zawartych w taryfie dla ciepła.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (dalej jako rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r.) w związku z art. 155 k.p.a. w związku z art. 45 ust. 1 Prawa energetycznego; art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na potrzebę rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy istotnego zagadnienia prawnego, potrzebę wykładni przepisów prawa oraz oczywistą zasadność skargi.

Jako zagadnienie prawne powód wskazał problem „w jakim zakresie w postępowaniu o zmianę decyzji administracyjnej toczącym się na podstawie § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. w związku z art. 155 k.p.a. organ administracyjny, w kolejnych instancjach sądy powszechne, mogą kwestionować ustalenia leżące u podstaw ostatecznie i prawomocnie zakończonego postępowania o zatwierdzenie taryfy dla ciepła?”

Uzasadniając potrzebę rozstrzygnięcia tego zagadnienia, powód przywołał treść art. 47 Prawa energetycznego oraz przedstawił przebieg procesu koncesyjnego w 2008 r. i 2009 r. z wyjaśnieniem okoliczności faktycznych, które leżały u podstaw wniosku powoda o zmianę decyzji zatwierdzającej taryfę. Następnie powód wskazał, że argumentacja Prezesa Urzędu sprowadzała się do polemiki z zasadnością decyzji zatwierdzającej taryfę. Na tej podstawie powód sugerował, że rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy wymaga kwestia, czy ustalony w decyzji o zatwierdzeniu taryfy poziom kosztów uzasadnionych oraz poziom zwrotu z zaangażowanego kapitału jest wiążący dla pozwanego w toku postępowania o zmianę decyzji zatwierdzającej taryfę, czy też rozstrzygnięcia w tym zakresie nie są dla pozwanego wiążące i złożenie przez stronę wniosku w trybie § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r.

upoważnia Prezesa Urzędu do dokonania nowych ustaleń i rozstrzygnięć w tym zakresie.

Wskazując na istotność zagadnienia prawnego powód argumentuje, że norma z art. 27 ust. 1 rozporządzenia została powtórzona w § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 września 2010 r.

Powołując się na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości powód wskazał na § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. Zdaniem powoda, konieczne jest rozstrzygnięcie, jak należy rozumieć poszczególne przesłanki tego przepisu, a w szczególności przesłankę „analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian” i jakie powinny być granice tej analizy.

Powód podnosi, że Prezes Urzędu nie przedstawił w swej dotychczasowej argumentacji żadnej logicznej linii interpretacyjnej przepisu, przez co w decyzji Prezesa Urzędu nie można doszukać się tego, jakie przesłanki przepisu zostały spełnione przez powoda. Odnosząc się do istotności zmiany warunków wykonywania działalności przez powoda, Prezes Urzędu wymienia jednocześnie okoliczność, że zmiana została skompensowana przez inne czynniki, co odnosi się raczej do kwestii analizy skutków zmian stanowiącej odrębną przesłankę. W odniesieniu do zakresu i granic przesłanki analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian powód wskazuje, że konieczne jest rozstrzygnięcie, czy analizą tą należy objąć również przychody z działalności niekoncesjonowanej. Powód podnosi, że Sąd Apelacyjny odniósł się do przesłanek zastosowania tego przepisu w sposób nieustrukturalizowany. Zdaniem powoda, konieczne jest rozstrzygnięcie, czy przesłanka „analizy i oceny skutków ekonomicznych tych zmian” obejmuje również przychody z działalności niekoncesjonowanej, jak uważa Prezes Urzędu, a co jest sprzeczne z treścią § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. Powód odwołuje się do treści decyzji i uzasadnienia wyroku oraz innych postępowań taryfikacyjnych. Argumentuje, że o ile można zrozumieć, iż zmiana taryfy dla ciepła powinna mieć miejsca tylko w takich przypadkach, w których negatywne efekty zmian warunków wykonywania działalności koncesjonowanej w grupach taryfowych nie zostały skompensowane przez efekty pozytywne, to niedopuszczalne wydaje się włączenie w ocenę przesłanek § 27

rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. czynników spoza danej grupy taryfowej ze względu na zakaz subsydiowania skrośnego i tym bardziej czynników spoza działalności koncesjonowanej.

Według powoda, w drodze wykładni należy ocenić także zakres dokonywanej analizy. Decyzja Prezesa Urzędu zatwierdzającą taryfę powoda dla ciepła, niezaskarżona przez powoda a przez to korzystająca z domniemania zgodności z prawem, prawidłowo ustala wielkość zwrotu z zaangażowanego kapitału, zapewnia, na datę jej wydania, pokrycie kosztów uzasadnionych oraz chroni odbiorców ciepła przed nieuzasadnionym poziomem cen. W ten sposób ostatecznie równoważy między interesami przedsiębiorstwa energetycznego i odbiorców ciepła. Skoro po wydaniu powyższej decyzji doszło do zmiany wysokości uzasadnionych kosztów prowadzenia działalności koncesjonowanej i spełnione zostały przesłanki z art. 155 k.p.a., to wskazane było przywrócenie stanu równowagi między interesami powoda a interesami odbiorców ciepła na takim samym poziomie, jaki wynikał z decyzji o zatwierdzeniu taryfy. Argumentacja Prezesa Urzędu, zgodnie z którą decyzja z 12 marca 2009 r. była korzystna dla powoda, zaś wzrost kosztów odpowiadający 52% zysku netto za rok poprzedni nie wpływ na zrównoważenie interesów dostawcy i odbiorcy ciepła, winna zostać uznana za sprzeczną z prawem i zasadami logicznego rozumowania.

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej powód upatruje w brakach uzasadnienia Sądu Apelacyjnego. Argumentuje, że uzasadnienie Sądu Apelacyjnego nie zawiera wskazania podstawy faktycznego rozstrzygnięcia. Sąd ten ograniczył się do krytyki rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, nie czyniąc własnych ustaleń faktycznych. Nie zawiera również wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Nie odnosi się do przesłanek zastosowania art. 155 k.p.a. oraz § 27 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r.

Prezes Urzędu w odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia). Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1–4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku wskazania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także – w uzasadnieniu wniosku – przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe

było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne".

Odnosząc powyższe wymogi do zagadnienia prawnego sformułowanego przez powoda w niniejszej sprawie, Sąd Najwyższy stwierdza, że jego treść (odnosząca się do kwestionowania ustaleń leżących u podstaw zakończonego wcześniej postępowania taryfowego) nie pozostaje w związku z powołanymi w nim przepisami prawa. Ponadto, problem prawny sformułowany wadliwie w postaci otwartego pytania. Nie daje to Sądowi Najwyższemu możliwości rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, gdyż odpowiedź na pytanie, „w jakim zakresie” można coś czynić w postępowaniu odwoławczym od decyzji Prezesa Urzędu odmawiającej zmiany decyzji zatwierdzającej taryfę, odpowiedzi mogą być różne w zależności od okoliczności faktycznych. Problem prawny sformułowany przez powoda oderwany jest także od zapatrywań prawnych wyrażonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ponieważ brak w nim stanowiska Sądu drugiej instancji, które wskazywałoby, iż jego zdaniem sąd powszechny nie może „kwestionować ustaleń leżących u podstaw ostatecznie i prawomocnie zakończonego postępowania o zatwierdzenie taryfy dla ciepła”. Wreszcie, w uzasadnieniu potrzeby rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie przedstawiono żadnej argumentacji jurydycznej, jaka powinna być zawarta w tak szczególnym środku zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna. Powód ograniczył się do hasłowego przedstawienia stanu faktycznego oraz uzasadnienia decyzji Prezesa Urzędu, co w oczywisty sposób nie wystarcza do przekonania Sądu Najwyższego o potrzebie rozpoznania skargi kasacyjnej powoda.

Powód nie wykazał także istnienia publicznoprawnej potrzeby przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na konieczność wykładni § 27 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2006 r. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, powołując się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący winien określić, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego oraz wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane z

wykładnią tych przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn Sądu Najwyższego 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, niepublikowany; z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, niepublikowany; z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP z 2009 nr 3-4, poz. 43). Pamiętać przy tym należy, że w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. chodzi o rozbieżności w wykładni, a nie rozbieżności w stosowaniu przepisów prawa.

Tymczasem w uzasadnieniu wniosku powód kolejny raz przywołuje treść decyzji, poddaje krytyce stanowisko Sądu Apelacyjnego zajęte w zaskarżonym wyroku, wskazuje, co wymagałoby wykładni, ale nie przedstawia interpretacji przepisu dokonanej przez Sąd drugiej instancji w niniejszej sprawie, ani własnej propozycji wykładni (a nie zastosowania przepisu w okolicznościach tej sprawy), która byłaby odpowiednio uzasadniona.

W ocenie Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna powoda nie jest także oczywiście zasadna. Oczywiście tej powód upatruje w naruszeniu przez Sąd Apelacyjny art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. przez niewskazanie podstawy faktycznej orzeczenia oraz niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że w przypadku jej przyjęcia do rozpoznania skarga zostanie uwzględniona ze względu na ewidentne i widoczne bez głębszej analizy naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. Naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. może zaś stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji nie posiada wszystkich koniecznych elementów lub gdy zawiera kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę kasacyjną, co oznacza sytuację, gdy treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania wyroku (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05, LEX nr 190753 i z dnia 9 lipca 2008 r., I PK 2/08, LEX nr 497691; z dnia 22 września 2002 r., I PKN 32/00, OSNP 2002 nr 8, poz. 181).

W sytuacji, gdy sąd drugiej instancji nie uzupełnia postępowania dowodowego ani, po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia pierwszoinstancyjnego, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego rozstrzygnięcia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wystarczające jest wówczas, by stanowisko to znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia sądu odwoławczego (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98, LEX nr 50863 i z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, LEX nr 518138). Jednakże na w braku wyrażenia takiego stanowiska wprost w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji przyjmuje się, że nie doszło do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., gdy na podstawie treści uzasadnienia da się stwierdzić, że ustalenia te zostały zaakceptowane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2010 r., I CSK 197/09, niepublikowany). W ocenie Sądu Najwyższego, taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Co prawda uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie można traktować jako wzorcowego z punktu widzenia wymogów wynikających z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., nie mniej w zakresie w jakim powód powołuje się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, Sąd Najwyższy nie ma problemów z ustaleniem toku rozumowania Sądu drugiej instancji oraz podstawy faktycznej i prawnej wyrokowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.